

BOEKBESPREKING

Frank Sidler

DE STEENUIL

Auteurs: Ronald van Harxen en Pascal Stroeken
Illustratoren: Elwin van der Kolk, Jos Zwarts en Ed Hazebroek
Uitgeverij: KNNV Uitgeverij
ISBN: 978 90 5011 398 4
Prijs: € 22,95

Ronald van Harxen is voorzitter en Pascal Stroeken secretaris en algemeen contactpersoon van Steenuilenoverleg Nederland (STONE). Ronald is al meer dan 25 jaar actief met steenuilen bezig. Pascal sloot zich in 1986 aan bij de vogelwerkgroep Zuid-oost-Achterhoek en maakte daar

kennis met deze soort. Ronald is bijzonder geïnteresseerd in de menukeus en Pascal zijn belangstelling gaat vooral uit naar het broedbiologisch onderzoek. Samen zijn ze de auteurs van dit boek boordevol informatie over onze steenuil, zijn familie, de cultuurhistorie, de verspreiding provinciaal en internationaal, het habitat en in het bijzonder over hun langjarig onderzoek. Het werd uitgevoerd in het prachtige 335 km² grote gebied van de Zuidoost-Achterhoek. Meer dan 25 jaar ervaringen, waarnemingen en belevenissen zijn op een compacte maar vooral boeiende manier beschreven. Over ervaring gesproken. Over het zoeken naar nesten merken ze zelf op: "Later kregen we er een neus voor en konden we de geschikte locaties bijna ruiken."

De onthullende fotoreportage van nestgelegenheden is een lust voor het oog. Beschrijvingen van de legselgrootte, de maten en gewichten van het ei, de broedduur, het broedsucces, het broedgedrag en de ontwikkeling van de jongen worden met veel verhelderende grafieken en tabellen overzichtelijk gepresenteerd. Ook aan populatiedynamiek, (geboorte)dispersie, emigratie en immigratie wordt aandacht besteed. In het laatste hoofdstuk komt de menukeus van de steenuil in de volle breedte aan de orde.

Cameraobservaties hebben in belangrijke mate bijgedragen aan het onderzoek. Menigeen keek mee via de camera's van "Beleef de Lente".

Het boek boeit van de eerste tot de laatste letter en is naast illustraties van Elwin van der Kolk en Jos Zwarts voorzien van veel prachtige foto's.

DE GRAUWE KLAUWIER, AMBASSADEUR VOOR NATUURHERSTEL

Auteurs: Arnold van den Burg, Marijn Nijssen, Marten Geertsma, Stef Waasdorp en Dries van Nieuwenhuysse
Illustrator: Elwin van der Kolk
Uitgever: KNNV Uitgeverij
ISBN: 978 90 5011 399 1
Prijs: € 19,95

Vijf bevlogen en betrokken auteurs geven op een dikke 100 bladzijden een schat aan kennis en informatie over de grauwe klauwier. Het is een van de 34 vogelsoorten ter wereld die behoren tot de echte klauwieren (Laniidae).

Terwijl tussen 1945 en 1970 al circa 90% van de populatie in Nederland verdwenen was, viel het dieptepunt rond 1985 met nog 100-150 territoria. Eén van de laatste gebieden waar de "mordaekster" standhield, is het Bargerveen in Drenthe. De auteurs zijn allen betrokken bij de Stichting Bargerveen. In dit gebied werden maatregelen getroffen om verdroging tegen te gaan om het herstel van de hoogveenvegetatie te bevorderen. Daarmee begon het herstel van de populatie. In 1987 werden nog maar 10 territoria geteld, maar in 1996 werd het hoogtepunt bereikt met 145 territoria.

De voorwaarden voor het ideale landschap komen in een apart hoofdstuk uitgebreid aan bod. Het verschil in voor- en najaarstrekroute, de keuze van het broedgebied, de balts, het nestelen, de invloed van predatie en het weer op het broedsucces passeren de revue. Ruim aandacht wordt besteed aan de verschillende knelpunten voor de grauwe klauwier. Het langjarig onderzoek heeft inzicht gegeven in de relatie tussen natuurbeheer en de vestiging van de klauwier. De positieve invloed van maatregelen, zoals strak geplande aanplant, gefaseerd snoeien, een aangepast maaibeheer, de aanwezigheid van paaltjes en (prikkel)draad en het achterlaten van snoeihout, wordt toegelicht. Op drie locaties - twee in Nederland en één in België - is de grauwe klauwier gekozen tot ambassadeur voor natuurherstel.

In het laatste hoofdstuk wijzen de auteurs op het belang van waarnemingen. Dat het daarbij niet louter en alleen gaat om broedgevallen, tonen zij in een checklist aan. Als hulpmiddel voor eigen onderzoek is een zoekkaart voor klauwierprooien bijgesloten.

Jammer dat er gebruik is gemaakt van zoveel verschillende lettertypes, grootte, cursieve druk en vooral de lichte letter op gekleurde achtergronden op glanzend papier. Dat is onrustig en draagt niet bij aan de leesbaarheid. Maar dat is ook het enige minpuntje. Het is een geweldig informatief boek met vele prachtige foto's en illustraties over deze fraaie soort die in het jaar 2011 ook in Nieuw Wulven is gesignaleerd. Zie het artikel van Jeroen Steenbergens elders in dit nummer.

